

Mezi Londýnem a Leuvenem – vybraná témata

---

7. ročník celostátní konference
„Současná úloha a postavení studentů“

29.-30. listopadu 2007

Vysoké učení technické v Brně

Věra Šťastná, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Boloňský pracovní program 2007-09

Pracovní skupiny

- **Pracovní skupiny**
  - **Zaměstnatelnost – *U.K.***
  - Skupina pro hodnocení naplňování priorit 2007-2009 – *Lotyšsko*
  - Sběr dat – *spolupráce s EUROSTATEM a EUROSTUDENTEM*
- **Koordinační skupiny**
  - Mobilita
  - **Soustavy kvalifikací – *RE***
  - Celoživotní učení
  - Externí rozměr Boloňského procesu
- Sociální rozměr – pracovní ani koordinační skupina nebyla ustavena – konzultace pro skupiny - hodnocení priorit a mobilita

Boloňský pracovní program 2007-09

Výhled do roku 2010

- Tématicky členěno – pracovní/koordinační skupiny a konference/semináře
- Zhodnotit situaci ve všech zemích
- Udělat podrobnou inventuru v jednotlivých oblastech Boloňského procesu
- Stanovit cíle do budoucna a vizi dalšího rozvoje EHEA po roce 2010- otevřený konzultační proces

Jak dál po roce 2010 - nezávislé hodnocení Boloňského procesu 1999-2009

- **Bude organizováno nezávislé hodnocení Boloňského procesu 1999-2009 (vedle tradičního „stocktaking 2007-2009“)**
  - Podán projekt v rámci výzev EK
  - Hodnocení zpracuje tým výzkumníků
  - Výběr provede EK (financuje projekt), zadání určí BFUG.
  - Zadání by mělo být připraveno do konce listopadu 2007
  - Ukončeno 2010

Účast ČR

- Předsednictví BFUG v první polovině 2009 (souvisí s předsednictvím EU)
  - Členství v užší skupině – BFUG Board (VII/2007 – XII/2009)
    - **příprava Komuniké**
    - **příprava zprávy „Beyond 2010“**
- Konference ministrů v Leuvenu duben 2009 – spolupředsedá český ministr/česká ministryně
- Pracovní skupiny
  - **Zaměstnatelnost** (*doc. Koubek*)
  - **Soustavy kvalifikací** (*dr. Šťastná*)
- Konzultace v oblasti **sociálního rozměru** (*prof. Matějů*)
- Na národní úrovni – **Národní tým a Bologna Experts**

Uznávání

- 38 států (včetně Černé Hory) ratifikovalo Lisabonskou úmluvu o uznávání
- Pokrok v naplňování Lisabonské úmluvy o uznávání, ECTS and DS
- Praxe v Evropě ale není koherentní - přetrvávají problémy
- Využívat principů Lisabonské úmluvy o uznávání při uznávání kvalifikací ze zemí mimo EHEA
- ENIC/NARIC
  - Analýza národních akčních plánů, jejich naplňování, skutečná implementace Lisabonské úmluvy o uznávání
  - Šíření dobré praxe
  - Ve spolupráci s ENIC/NARIC - BFUG vypracovat, jak zlepšit uznávání předchozího vzdělávání

ECTS

- **Konzultace týkající se aktualizace základních aspektů ECTS - ECTS Key Features-** navázání na výstupy z učení, úroveň vzdělávání/učení a její deskriptory na národní úrovni
  - Definice kreditu v souvislosti s výstupy z učení a studijní zátěží:
„a quantified means of expressing the volume of learning based on the learning outcomes (associated with workload) achieved by an individual (average) learner at a specified level, linked to an appropriate national and international level/ cycle descriptor“
(Stephen Adam)
  - členské země zaslaly EK své **připomínky**
  - EK na základě těchto základních rysů bude rozpracovávat ve skupině 5 expertů a konzultantů „ECTS Guide“ a „Příručku“
- Dokumenty budou BFUG předloženy ke konzultaci na březnovém zasedání BFUG v Lublani

Evropský rámec kvalifikací

- **Zastřešující Rámec kvalifikací pro EHEA – 3 cykly studia + v závislosti na národním kontextu možnosti dílčích kvalifikací (terciární vzdělávání)**
  - Přijatý ministry v Bergenu 2005
- **Evropský rámec kvalifikací pro celoživotní vzdělávání (EU) – 8 úrovní, které pokrývají celé spektrum od elementárního vzdělání po doktorské**
  - V nedávné době schváleno Doporučení Rady Evropským parlamentem
- Ustavení koordinující skupiny pod vedením RE - pomoc při vytváření vytváření národních soustav v souladu se zastřešujícím Rámcem kvalifikací pro EHEA
- Celoevropské fórum ve Štrasburku ve dnech 11.-12.10.2007

Soustavy kvalifikací

- **Sektorové soustavy**
  - projekty EK,
  - Tuning projekt (více než 100 evropských VŠ-dlouhodobě podporován EK)
- **Institucionální – programové**
  - LO pro jednotlivé kvalifikace
  - LO pro komponenty studijních programů
- **Národní soustava kvalifikací – např.**
  - Irský a Novozélandský – 10 úrovní, které pokrývají celé spektrum vzdělávání
  - Skotský – 12 úrovní, které pokrývají celé spektrum vzdělávání
  - a další.....
- **Česká republika – národní konference**
  - 8.1.2008 – velká zasedací místnost MŠMT, budova C

Národní soustava kvalifikací (1)

- Zákon o uznávání dalšího vzdělávání (zákon č. 179/2006 Sb.)- zakotvena Národní soustava kvalifikací
- Vzniká soustava kvalifikací nižších stupňů
- ČR je součástí EHEA – mezinárodní kompatibilita
- ČR je členskou zemí EU – Evropský rámec kvalifikací pro celoživotní vzdělávání/učení
- Máme restrukturalizované programy- je třeba je vyhodnotit-výstupy z učení
- Koordinace: MŠMT, AK-požadavky k akreditacím, reprezentace VŠ, zainteresované subjekty-jiná ministerstva, profesní skupiny, zaměstnavatelé, sociální partneři
- Studie CSVŠ- vyhodnocení zahraničních rámců kvalifikací
- Pracovní skupina
  - Diskusní dokument – včetně harmonogramu
  - **Národní seminář (předběžně 8.1.2008)**

Národní soustava kvalifikací (2)

- Obecné deskriptory
  - Dublinské deskriptory - zejména pro akademické účely - založeny na
    - **výstupech z učení (LO),**
    - **osvojených kompetencích,**
    - **studijní zátěži** - počtu ECTS kreditů v prvním a druhém cyklu; standardních rocích ve třetím cyklu
    - **cyklu/úrovni**
  - Evropský rámec kvalifikací pro celoživotní učení- více i pro praktické účely
- Profil (odborný nikoliv profesní vs. akademický) – propojení se studijní zátěží – úrovní/ cyklem
- Výstupy z učení
- Studijní zátěž – ECTS (v závislosti na výstupech z učení)
- **Musí zůstat kompatibilní s oběma rámci na evropské úrovni – sebe-certifikace**

Národní soustava kvalifikací (3)

- Poskytuje informace uživatelům (školám, zájemcům o studium, studentům, zaměstnavatelům, ...)
- Informace a komparabilita v rámci EU a EHEA
- Komunikace mimo Evropu – prostřednictvím rámce kvalifikací pro EHEA
- Konzultace se všemi zainteresovanými subjekty – porozumění zaměstnavatelů i veřejnosti
- Implicitně podporuje lepší zaměstnatelnost
- Prostupnost a uznávání předchozího vzdělání (i mimo VŠ) – CŽV
- Pomůže VŠ definovat jejich vlastní standardy kvality
- Posun od výuky - učitel průvodcem na cestě k vědění - učící se student
- A další...

Národní konference k soustavě kvalifikací

- 8.1.2008 – velká zasedací místnost MŠMT, budova C
- 10 - 16 hodin
- Jazyky: angličtina, čeština
- Zasedání v plénu, bez pracovních skupin, diskuse se všemi účastníky k jednotlivým vystoupením
- Hlavní řečníci:
  - **Stephen Adam – situace v Evropě + LOs očima učitele VŠ**
  - **Eva Gönzi – zkušenost se zaváděním v Maďarsku**
  - **Zástupce CSVŠ – zkušenosti dalších zemí + obecné národní deskriptory**
  - **Zástupce NÚOV – NSK na nižších úrovních vzdělávání**
  - **Zástupce VOŠ – pohled vyšších odborných škol**
- Účastníci:
  - zástupci VŠ, ministerstev, CSVŠ, NÚOV, zaměstnavatelé, a další...

-
-
- Další informace o národních soustavách kvalifikací a vývoji v Evropě na <http://www.enic-naric.net/index.aspx?s=n&r=ena&d=qf>
  - Zmíněné materiály lze nalézt na www.bologna.msmt.cz – soustavy kvalifikací

Zabezpečení kvality

- Aktivita E4 (ENQA, EUA, ESU, EURASHE) v uvádění Evropského registru kvality (European Quality Assurance Register (EQAR)) do praxe
- V Evropská fóra na téma zabezpečení kvality (např. listopadu 2007 v Římě)

Registr Agentur zabezpečujících kvalitu – EQAR

□ Účel EQAR

- jasná a důvěryhodná informace o agenturách zabezpečujících kvalitu;
- zapojení zájmových skupin – VŠ, studenti, zaměstnavatelé, sociální partneři, ministerstva (pozorovatelé);
- Vstup pouze agentury, které splní předem daná kritéria – v souladu se Standards and Guidelines for Quality Assurance in EHEA – *nezávislé hodnocení připravené na národní úrovni* ;
- Splnění kritérií ENQA (*Guidelines for national reviews of ENQA member agencies – schváleno výborem ENQA 21.9.2006*) - členství v EQAR.

□ Cíle EQAR

- podpořit mobilitu studentů;
- zabránit v práci nedůvěryhodným agenturám;
- **dát národním vládám možnost, aby si ponechaly výběr hodnotící agentury na vysoké škole (Dánsko);**
- zlepšit kvalitu práce národních agentur a budovat mezi nimi vzájemnou důvěru.

Vnímání reforem ve vysokém školství

- **„Flesh“ Eurobarometr - rychlé šetření mezi učiteli VŠ EU27+ HR, IS,NO,TU**
- **Asi 5 700 učitelů, 1 800 VŠ**
- **Vzhledem k metodice velmi diskutabilní relevance údajů**
- **Otázky**
  - **1- názory na reformu struktur a systém zabezpečení kvality**
  - **2 – otevření evropských VŠ**
  - **3 – financování a řízení VŠ**
  - **4 – důvěra v zapojení několika subjektů (several bodies) do reformního procesu**

Vnímání reforem ve vysokém školství (okruh 1)

Otázky 1-Názory na reformu struktur a systém zabezpečení kvality

- Potřeba evropských standardů kvality – **82% (16%)**
- ECTS ve všech programech – **80% (15%)**
- Potřeba evropské známky kvality – **72% (24% - zejména UK)**
- Bakalář je uplatnitelný v praxi – **49% (39%)**
- 3-stupňové studium zlepšilo kvalitu vzdělávání **49% (40%)**
- Bakalář by měl pokračovat v magisterském studiu než vstoupí na trh práce - **46% (49%)**
- 3-stupňové studium zlepšilo kvalitu přípravy výzkumné práci – **44% (38%)**
- Bylo by lepší zachovat starý systém – **32% (59%)**
  - **ČR – souhlasí - 28%, nesouhlasí 66%**
  - **Německo souhlasí - 53%, nesouhlasí 43%**

Vnímání reforem ve vysokém školství (okruh 2)

Otázky 2 – otevření evropských VŠ

- VŠ by se měly otevřít starším uchazečům – **87% (10%)**
- Studijní programy by měly zahrnovat více „měkkých“ dovedností (komunikace, týmová práce,..) – **76% (20%)**
- Více příležitostí pro „double degrees“ a „joint degrees“ – **70% (19%)**
- Studijní programy by měly více odrážet praxi – **70% (27%)**
- Mobilita by měla být povinnou součástí kurikul doktorských SP **65% (27%)**
  - **ČR – souhlasí 94%, nesouhlasí 6%**
  - **U.K. - souhlasí 29%, nesouhlasí 52%**
  - **NL - souhlasí 42%, nesouhlasí 48 %**
- Mobilita by měla být povinnou součástí kurikul všech studentů – **58% (38%)**
- Podpora „double degrees“ a „joint degrees“ také na úrovni doktorských SP – **54% (29%)**

Vnímání reforem ve vysokém školství (okruh 3)

Otázky 3 – financování a řízení VŠ

- VŠ a společnost by měly na sebe více vzájemně reagovat – **91% (6%)**
- Poplatky za studium by měly být doprovázeny systémem podpory pro znevýhodněné – **91% (6%)**
- VŠ by měly mít možnost vybírat si studenty (i odmítnout) – **80% (12%)**
- VŠ potřebují lepší vnitřní řízení - **65% (27%)**
- VŠ potřebují více autonomie – **75% (19%)**
- Partnerství s průmyslem /podnikatelským sektorem posílí VŠ - **73% (21%)**
- Více soukromých zdrojů pomůže VŠ získat příjmy navíc a zkvalitnit výkon – **73% (22%)**
  - **ČR – souhlasí 85%, nesouhlasí 12%**
  - **NO - souhlasí 36%, nesouhlasí 51%**
  - **DK - souhlasí 39%, nesouhlasí 52 %**
- Poplatky za studium jsou pro VŠ přijatelné jako zdroj dalších příjmů - **68% (26%)**
- Konkurence mezi VŠ zvýší kvalitu - **68% (28%)**
- VŠ by měly být financovány z veřejných zdrojů a ne hledat soukromé zdroje - **53% (40%)**
- VŠ potřebují více „vedení“ (governance) od státu - **20% (75%)**

Vnímání reforem ve vysokém školství (okruh 4)

Otázky 4 – Důvěra v zapojení několika subjektů (several bodies) do reformního procesu

Zapojení (plná/částečná důvěra/ (žádná důvěra)

- Mé vlastní fakulty – **59% / 34% / (4%)**
- Vedení VŠ – **42% / 44% (7%)**
- Národní konference rektorů/ národní reprezentace – **34% / 49% (9%)**
- Evropská asociace univerzit - **22% / 50% (15%)**
- Profesní asociace - **18 % / 56 % (19%)**
- Evropská komise – **17% / 51 % (26%)**
  - **ČR – plná důvěra 19%, částečná důvěra 49%, žádná důvěra 28%**
  - **RO – plná důvěra 61%, částečná důvěra 30%, žádná důvěra 6%**
  - **IT – plná důvěra 59%, částečná důvěra 33%, žádná důvěra 6%**
  - **FI – plná důvěra 6%, částečná důvěra 64%, žádná důvěra 28%**
  - **DE – plná důvěra 3%, částečná důvěra 45%, žádná důvěra 47%**
  - **U.K. – plná důvěra 2%, částečná důvěra 54%, žádná důvěra 38%**
- Národní regionální autority – **12% / 64% (19%)**
- Soukromé podniky – **9% / 52 % (32 %)**

Otázka: „What system of education do we want?“
Odpověď: „What society do we want?“

- Výstupy z učení, kredity
- Evropská nebo národní soustava kvalifikací
- Systémy hodnocení a zabezpečení kvality
- Mechanismy uznávání

jsou pouze nástroji, ne cíli!!!

- *„The first duty of a university is to teach wisdom, not trade, character not technicalities“ (Winston Churchill)*

□ Informace na

- <http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/>
- www.bologna.msmt.cz

□ **Děkuji vám za pozornost** 😊